

IV. GALAMBOS KATALIN EMLÉKVERSENY
2025-2026

Osztrák-Magyar Monarchia

Az Osztrák-Magyar Monarchia címere

CSAPATNÉV

.....

A csapat tagjai:

Név	Osztály

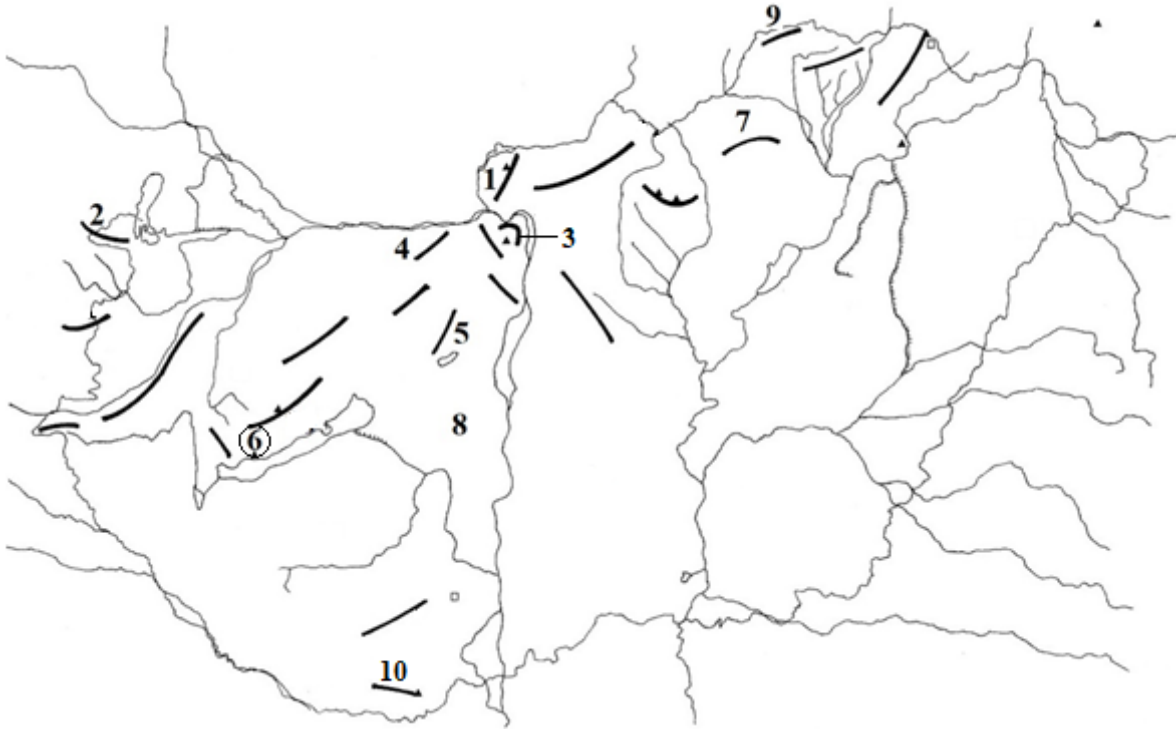
Végső összesítés

Feladatok	Maximális pont	Megszerzett pont
Földrajz	85 pont	
Történelem	85 pont	
Összesen	170 pont	

1. A feladat Magyarország tájaival kapcsolatos.

15 pont

Tanulmányozd az alábbi térképvázlatot, majd oldd meg a feladatokat! Minden helyesen kitöltött sor 1 pontot ér, 0,5 pont nem adható!

Forrás: https://m.blog.hu/si/sillabusz/postimage/mo_tajai_1417886959.jpg

Nevezd meg a térképvázlaton számokkal jelölt tájakat, és írd melléjük jellegzetes felépítő kőzetük nevét!

A táj neve	Jellemző felépítő kőzete
1..... (hegység)	
2..... (hegység)	
3..... (hegység)	
4..... (hegység)	
5..... (hegység)	
6..... (medence)	
7..... (hegység)	
8..... (táj)	
9..... (hegység)	
10..... (hegység)	

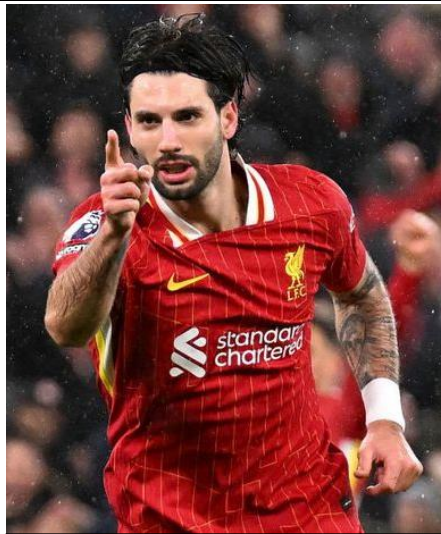
Írd le azoknak a tájaknak a számát, amelyek jellemző kőzete üledékes eredetű! 5 pont/

.....

2. A feladat a magyarországi fürdővárosokhoz kapcsolódik.

10 pont

Oldd meg az alábbi rejtvényeket! Írd a magyar fürdőváros nevét a megfelelő sorba. Ezután a város betűjelét írd be a vaktérkép megfelelő helyére! Vigyázz, ha rossz helyre írod a betűt, az pontlevonással jár!

- lai

(A) város neve:

-K

(B) város neve:

-

vezetéknév

(C) város neve:

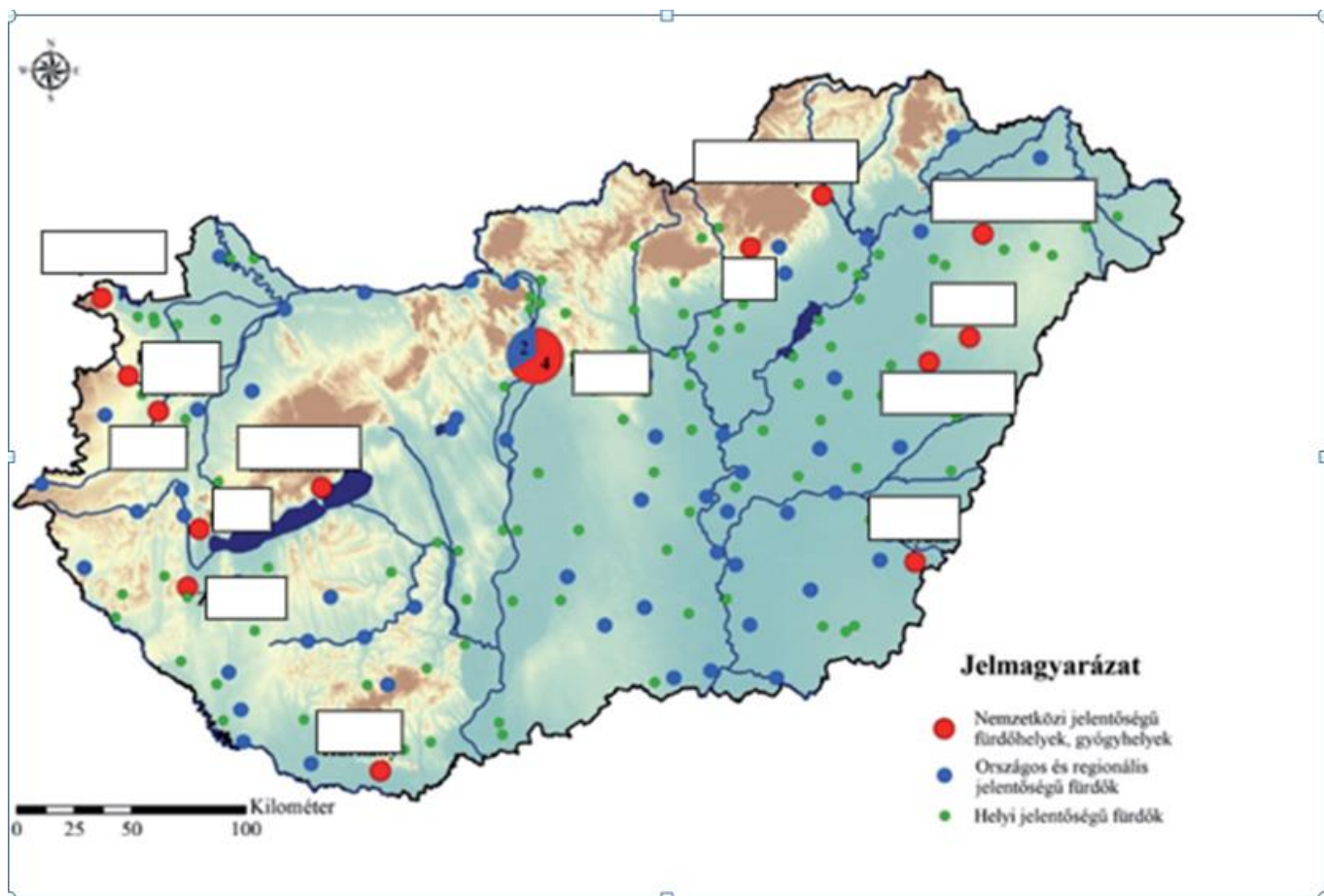

(D) város neve:

indulatszó +

(E) város neve:

3. A feladat a parajdi sóbánya földrajzához, történelméhez kapcsolódik.

10 pont

Válaszoljatok a sóbánya múltjához és napjaihoz kapcsolódó kérdésekre!

<https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2025/10/parajdi-sobanya-uj-banyaszint-nyitasa-turizmus-salrom> (2025.december 1.)

https://hu.wikipedia.org/wiki/Parajdi_s%C3%B3b%C3%A1nya (2025.december 1.)

1. Melyik évben volt a parajdi sóbánya legutóbbi katasztrófája?
2. Melyik vízfolyás a felelős a katasztróféért?
3. Mikori az első hiteles irat a székelyek sóbányászatáról?
4. Ki erősítette meg a székelyek sóbányászatát 1463-ban?
5. Mikortól lett a parajdi só a bécsi kincstár tulajdona?
6. Ki lett a sóbánya védőszentje?
7. Milyen mélyen alakítottak ki kezelési és látogatási részleget 1980-ban?
8. Mennyi nyereséget termelt a Salrom 2005 és 2023 közötti időszakban
9. Évente mennyi embert vonzott a térségbe a sóbánya?
10. Milyen a bányát kitöltő víz koncentrációja?

4. Ha még lenne, ez nem lenne ...

10 pont

Keresd meg a felsorolt települések párját, és add meg a Település 2. oszlopba tartozó települések mai hivatalos nevét! (Elemenként 0,5 pont)

Település 1.	Település 2.	Mai hivatalos név
	Kisharangláb	
Elek		
	Pete	
	Bodrogszerdahely	
Pácin		
	Tótygyarmat	
Lábatlan		
	Beled	
	Borosgödör	
Hegyeshalom		

5. A feladat karsztokkal kapcsolatos.**10 pont****A következő mondatok igazságtartalmát állapítsátok meg! Tegyetek X-et a táblázat megfelelő helyére!**

- ha az állítás mindkét tagmondata igaz : I-I
- ha az állítás első tagmondata igaz, a második hamis : I-H
- ha az állítás első tagmondata hamis, a második igaz : H-I
- ha mindkét tagmondat hamis : H-H

Forrás: Borzsák Sarolta: Karsztok és barlangok Földgömb 2021. ősz különszám 52-70. oldal
chrome-extension://efaidnbmninnibpcapjpcglclefindmkaj/https://termeszetvedelem.hu/wp-content/uploads/2021/12/15856.pdf

Állítás	I-I	I-H	H-I	H-H
1. A karsztok olyan, sajátos formakincsrel rendelkező területek ; ahol a felszínfejlődést elsősorban a kőzetek víz általi oldhatósága határozza meg.				
2. A vizet vezető repedéshálózatnak köszönhetően e vidékek felszínére ; nem jellemző a felszíni vízfolyásoknak akár teljes hiánya.				
3. Az alpesi barlangok sokszor rejtenek tündöklő képződményeket ; jellemzőek rájuk a tágas, függőleges aknák.				
4. A karsztosodást jelentősen befolyásolja az éghajlat is ; egy trópusi karsztvidéken sokkal erősebben és gyorsabban játszódnak le a jellemző folyamatok.				
5. A karsztok egyik sajátos formája a termálkarsztnak nevezett típus, melyben a kőzetek oldását a mélyből felfelé áramló, a környezetüknél melegebb mélységi vizek végzik.				
6. Budai-termálkarszt barlangjainál úgy alakultak ki, hogy ; a Duna törésvonala mentén feláramló hideg víz jelentette a fő barlangképző erőt.				
7. A kőzetrepedések menti oldással keletkezett járatokat sok esetben a barlangi patakok által szállított hordalék koptató hatása is továbbformálja ; az óriási méretű üstök, ördögmalmok a bennük mozgatott kavicshordaléknak köszönhetik szabályos formáikat				
8. A karsztos vidékek gazdasági jelentőségét adja, hogy az ivóvízkészlet kb. 25%-a innen származik ; de a területnek más gazdasági jelentősége nincs.				
9. A magyarországi bauxit bányászat miatt jelentős volt a karsztvízkiemelés ; de ez nem jelentett komoly változást a természetben.				
10. A karsztok esetében van egy természetes szűrőréteg ; így nagyon kevés szennyezett víz juthat a mélybe.				

6. A feladat az Aggteleki- és a Szlovák-karszt-hegységhez kapcsolódik. 5 pont
Állapítsátok meg, hogy igazak-e az állítások! Tegyetek X-et a táblázat megfelelő helyére!

Forrás: Az Aggteleki- és a Szlovák-karszt felszín alatti világa 2022. január 31.
<https://afoldgomb.hu/latest-cover/a-foldgomb-2021-november-december/az-aggteleki-es-a-szlovak-karszt-felszin-alatti-vilaga?highlight=WyJrYXJzenQiXQ> (2025.december 1.)

Állítás	Igaz	Hamis
A karsztterület barlangjai nem egyformán alakultak ki.		
Itt található a mérsékelt öv legalacsonyabb tengerszint feletti magasságban nyíló jegesbarlangja.		
A Baradla-barlang első leírása 1548-ból származik.		
Vecsembükki-zsomboly 234 méteres mélységével hazánk legmélyebb barlangjának számít.		
A Baradla-barlang az őskorban is menedéket nyújtott az embernek. Akár néhány 10 méterig bemerészkedtek az őskori emberek a barlangba.		

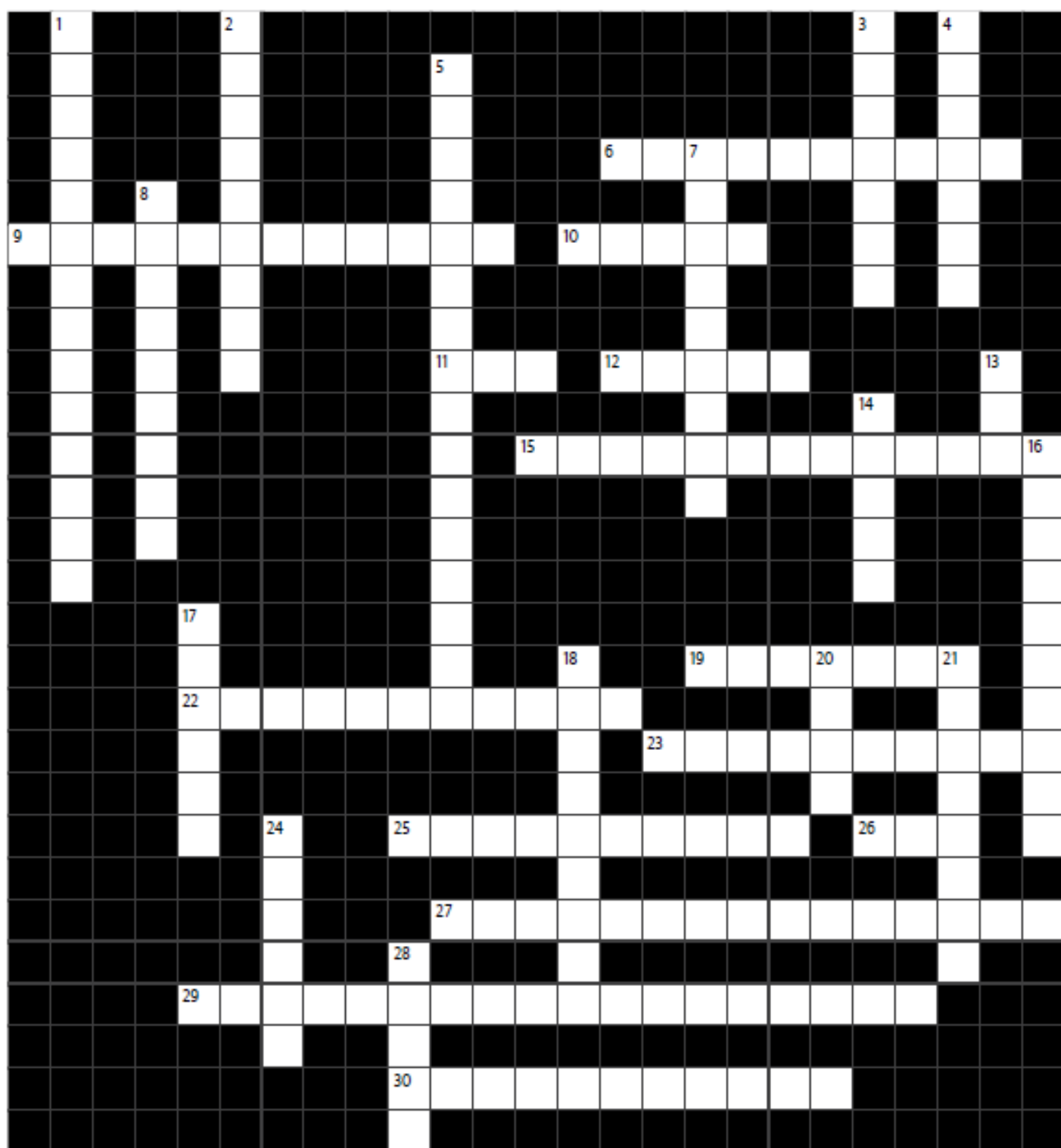
7. Oldjátok meg az alábbi keresztrejtvényt! 15 pont

Vízszintes

- 6 Lignitbányászat egyik központja.
- 9 Híres autótervező lett az USA-ban.
- 10 A sörgyártás alapanyaga.
- 11 Jelentős felvidéki - szlovákiai - folyó.
- 12 Rákóczi Ferenchez köthető település.
- 15 Itt található a Skoda autógyár székhelye.
- 19 Hőerőmű található ebben a városban.
- 22 Itt működik a LEGO gyár Magyarországon.
- 23 A grafitbányászat központja.
- 25 Osztrák tartomány.
- 26 A Déli-Kárpátokat áttörő folyó.
- 27 A ceruzagyártás központja Csehországban.
- 29 Az Alpok magasabb legelőin folytatott állattenyésztés elnevezése.
- 30 Porcelánkészítéséről és fürdőjéről híres cseh város.

Függőleges

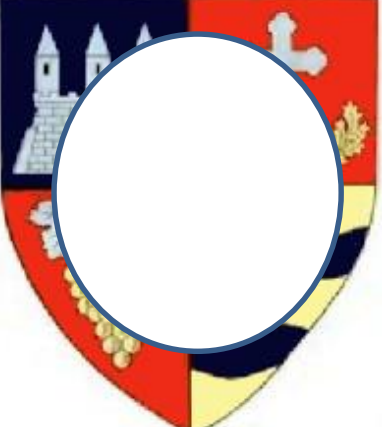
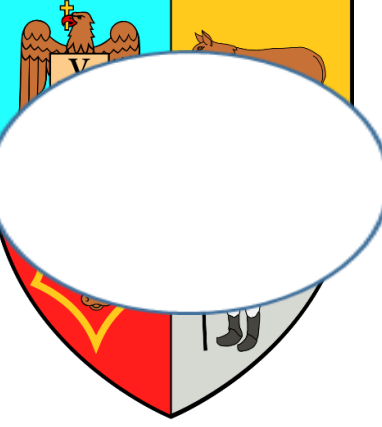
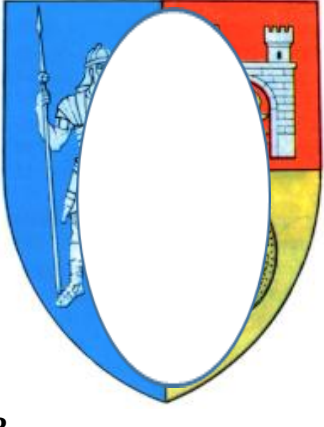
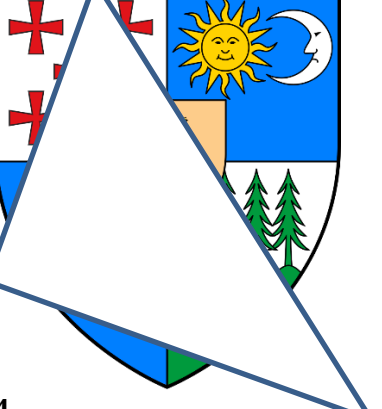
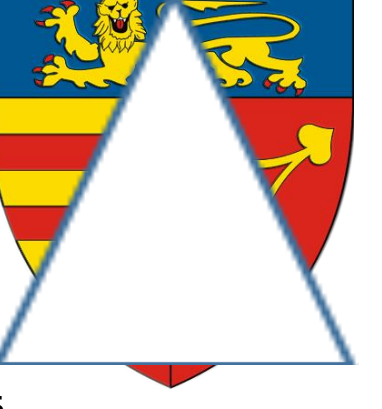
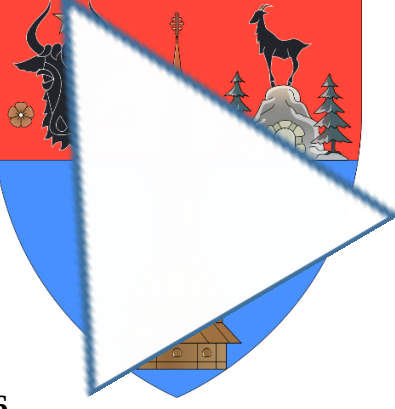
- 1 Olajfinomító van itt Magyarországon.
- 2 Tökéletes síkság Magyarországon.
- 3 Csehország nehézipari központja.
- 4 Ilyen nemzetiségű autómárkák gyártásának helyszíne Nagyszombat.
- 5 Itt szállsz le a tram-trainről.
- 7 Itt király született.
- 8 Biomassza erőművéről is ismert magyar város.
- 13 Ilyen autókat gyártanak Zsolnán.
- 14 Főleg ebből a növényből készül a biodízel.
- 16 Az Alpok miatt jelentős ennek az energiának a hasznosítása Ausztriában.
- 17 Ez a tenger öntötte el a korábban a Kárpát-medencét.
- 18 A Duna egyik jelentős hordalékkúpja.
- 20 Bécsben van a székhelye.
- 21 83879 km² kiterjedésű ország.
- 24 Cseh folyó.
- 28 Csokoládémárka.

8. A feladat Erdély és a Partium városaihoz kapcsolódik.

10 pont

Ismerjétek fel az erdélyi megyeszékhelyek hiányos címerét és ez alapján töltsétek ki a táblázatot!

 1.	 2.	 3.
 4.	 5.	 6.
 7.	 8.	 9.
	 10	

A város magyar neve	A város román neve
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

TÖRTÉNELEM

1. A feladat az úri középosztállyal kapcsolatos.

10 pont

A következő mondatok igazságtartalmát állapítsátok meg! Tegyetek X-et a táblázat megfelelő helyére!

- **ha az állítás mindkét tagmondata igaz : I-I**
- **ha az állítás első tagmondata igaz, a második hamis : I-H**
- **ha az állítás első tagmondata hamis, a második igaz : H-I**
- **ha mindkét tagmondat hamis : H-H**

Forrás: Nagy Ildikó: Az úri középosztály a dualizmus korában Rubicon 1998/7

Állítás	I-I	I-H	H-I	H-H
1. Az úri középosztályhoz tartozás kritériuma a földbirtok vagy valamilyen állami-törvényhatósági hivatal; illetve párbajképesség.				
2. A dzsenti lehetőségeit növelte a Tisza István miniszterelnöksége alatt létrehozott számos új hivatal; az adó- és kataszteri hivatalok további megélhetést kínáltak nekik.				
3. A birtokát veszített nemesség tagjai kénytelenek voltak a családjuknak egzisztenciát biztosító állás után nézni; így a politikai pályán, vármegyei hivatalokban, katonatiszti pályán, esetleg papi pályán helyezkedtek el.				
4. A századfordulóra megváltozott a középosztály összetétele; vagyona alapján idetartozónak tekintették a gazdag (100 holdas) parasztokat is.				
5. A középosztály másik jellegzetessége, hogy alig képviseltetik magukat a zsidó vagy német etnikumúak; akik nem akartak asszimilálódni.				
6. A középosztály a fővárosban az Andrássy úton, a körutakon három-négy emeletes bérházakban élt; míg vidéken többnyire saját tulajdonú házban.				
7. A középosztály otthonaiban az 1880-as években a historizáló-eklektikus jelleg uralkodik; az 1890-es évektől a biedemeier stílus a meghatározó.				
8. A tehetőseknél sem különült el a magán és reprezentatív szféra a lakásokban; de a század végére már a lakásaik elengedhetetlen része a WC és a fürdőszoba.				
9. Az úri középosztály életmódjához szervesen hozzátartozott az üdülés is; minden valamirevaló társaságbeli családnak illett pár hetet eltöltenie valamilyen divatos fürdőhelyen..				
10. A korabeli társadalomra nagy hatást gyakorolt a dzsenti modora, illemtana; amelyet későbbiekben sem befolyásolt a Monarchia felbomlása.				

11. A feladat a Monarchia sportéletéhez kapcsolódik.

10 pont

A következő mondatokat pótoljátok ki valamelyik választható lehetőséggel! Húzzátok alá a helyes választ!

Forrás: Szabó Lajos: Sportélet intézményesülése Magyarországon Rubicon 2022./3-4.

1. A tornamozgalom a tornát mint eszközt alkalmazta, és a fegyelmezett, együttműködő csoportmunka volt a célja.
a. katonai b. pedagógiai c. politikai
2. Egy másik irányzat a(z) mintára megszervezendő atlétika volt, amely magába foglalta a szabadtéri sportok teljes körét.
a. angol b. német c. francia
3. Az atlétikai mozgalom meghonosítója volt, aki diplomataként az Egyesült Államokban és Angliában ismerkedett meg az atlétikával.
a. Kemény Ferenc b. gróf Esterházy Miksa c. gróf Széchenyi Ödön
4. A dualizmus végére a már nemzetközileg is jegyzett sportközpont lett, kiépített lovas-, golf-, teniszsí-, és bobbályákkal.
a. Mátra b. Normafa c. Tátra
5. Az 1886-ban megjelent Sportnaptár már sportegyesületet tartott számon, amivel meghaladták a Monarchia többi részének fejlődési ütemét.
a. 128 b. 1280 c. 12800
6. A hazai sportra mindig is a Budapest centrikusság volt jellemző, de a magyar „előolimpiáknak” adott otthont.
a. Balatonfüred b. Pozsony c. Palicsfürdő
7. A Nemzetközi Olimpiai Bizottság magyar alapító tagja és első titkára volt.
a. Hajós Alfréd b. Wekerle Sándor c. Kemény Ferenc
8. A milleneumi ünnepségek alkalmat adtak sportesemények megrendezésére is, 1895-ben került sor arra a amely megalapozta a későbbi magyar világsikereket.
a. vívóversenyre b. lövészetre c. vízilabda meccsre
9. A sport finansziális helyzetének javítására létrehozták a Testnevelési alapot, amely a lófogadásból származó bevétel %-át csoportosította át a sport céljaira.
a. 1 % b. 2 % c. 5 %
10. A labdarúgásban az első nemzetek közötti mérkőzést Ausztriával játszottuk, amelynek végeredménye.....lett.
a. 1:1 b. 3:2 c. 0:5

12. A feladat Bécs 19. századi híres épületeivel, parkjaival kapcsolatos. Írjátok le a meghatározások után, hogy mit takarnak, és a megfelelő kép betűjelét! (Egy kép felesleges!) 10 pont

Forrás: Ujváry Gábor: A császárváros aranykora – a modern Bécs megszületése Rubicon 2024/12

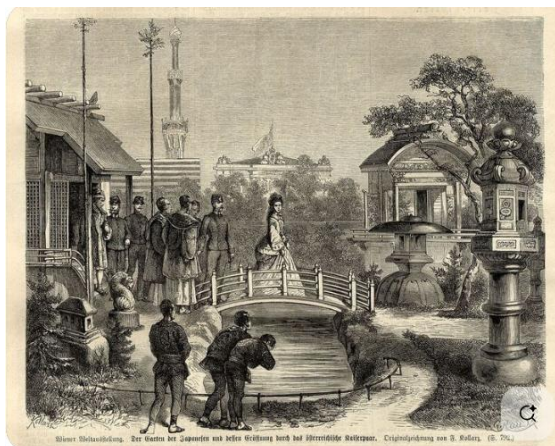
Ujváry Gábor: Bécs és Budapest – a két székesfőváros párhuzamos fejlődése Rubicon 2022/3-4

Meghatározás	Épület/park neve	A megfelelő kép betűjele
Neoreneszánsz épület a Ringen, amit 1861-ben kezdtek építeni.		
A kupolájához vezető lépcsőház mennyezetén Munkácsy Mihály festménye látható. Ez az épület is a Ringen áll és neoreneszánsz stílusban épült.		
A területet korábban vadászatra használták. Itt rendezték meg az 1873-as bécsi világkiállítást.		
1872-től épülő neogótikus épület, melynek tetején lévő szobrát a bajai Alexander Nehr készítette.		
1918 előtt Birodalmi Gyűlés néven ismerték. Pallas Athéné kútja áll előtte.		

A)

B)

C)

D)

E)

F)

13. A feladat a 19. századi Bécshez kapcsolódik. Keressétek meg a táblázatban elrejtett épületek, illetve személyek nevét! Figyeljete oda, hogy magyar és német kifejezések egyaránt vannak benne!

Bármelyik irány szóba jöhet! A kifejezéseket írjátok a pontozott vonalakra! 10 pont

Forrás: Ujváry Gábor: A császárváros aranykora – a modern Bécs megszületése Rubicon 2024/12

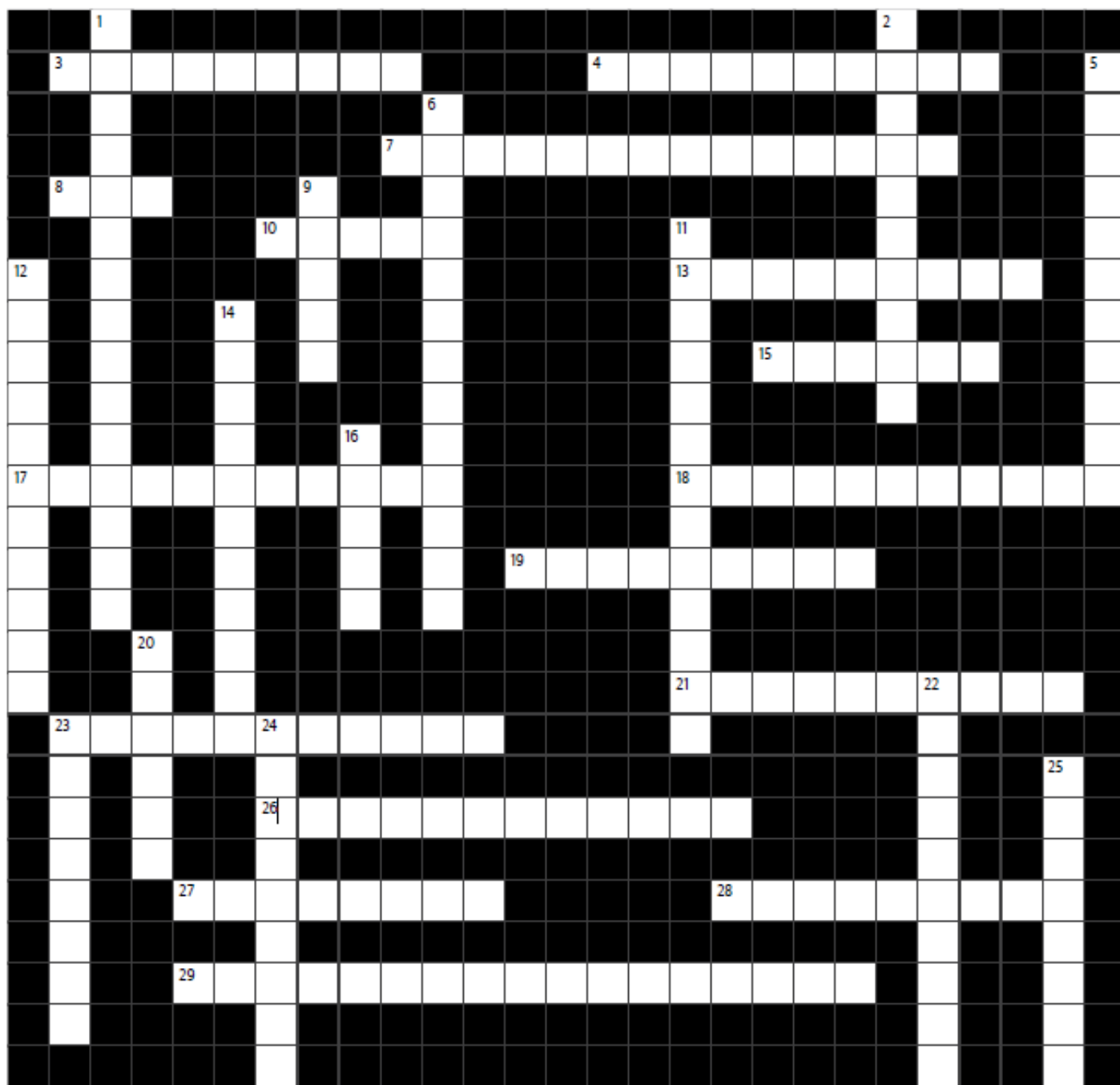
Ujváry Gábor: Bécs és Budapest – a két székesfőváros párhuzamos fejlődése Rubicon 2022/3-4

S	K	A	R	L	L	U	E	G	E	R	R	E	T	B
K	S	B	É	C	S	I	E	R	D	Ő	G	F	J	D
O	A	B	A	Z	S	G	I	B	O	Ü	T	E	P	U
R	V	G	A	G	Y	L	R	E	R	T	N	G	R	N
B	E	G	Y	D	Y	A	N	T	A	M	O	Y	U	A
G	S	Z	G	N	V	P	E	T	E	R	V	E	O	Y
R	O	B	A	Á	R	L	É	C	Í	I	É	N	V	Ö
U	K	U	M	Á	H	T	N	T	N	N	L	C	A	B
B	E	J	T	Í	U	L	E	T	E	G	A	L	E	Ö
F	H	E	T	Z	I	Ü	A	R	U	R	X	I	D	L
O	R	C	A	F	É	C	E	N	T	R	A	L	L	M
H	S	N	V	O	B	Á	G	N	E	L	E	T	E	B
I	C	S	Ó	R	I	Á	S	K	E	R	É	K	A	P
L	C	G	E	B	M	Y	P	Ő	X	L	I	J	H	N
P	O	S	S	U	A	R	T	S	N	N	A	H	O	J

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

14. Oldjátok meg az alábbi keresztrejtvényt!

15 pont

Vízszintes

- 3 Az állam neve röviden.
- 4 A hadseregfejlesztési program kérdései.
- 7 Feltaláló.
- 8 A korszakban sokat fejlődött.
- 10 Általában innen indultak az újvilágba az emberek.
- 13 Az új magyar művészet bölcsője.
- 15 Öngyilkos lett.
- 17 Miniszterelnök.
- 18 Az uralkodó joga a törvényhozás menetében.
- 19 Fontos intézmény.
- 21 Törvény, amely kötelezővé tette a 4. osztály után a magyar nyelvből való vizsgát.
- 23 Ő volt a vasminiszter.
- 26 A magyar népesség növekedésének egyik lehetséges formája.
- 27 Kétközpontú állam.
- 28 Lelkes párthívek.
- 29 1904-ben történt.

Függőleges

- 1 A kultúrharc egyik eleme.
- 2 Ez lett Budapest a fejlődés következtében.
- 5 Ennek a folyamatnak csak egyharmada volt magyar származású.
- 6 Híres pénzügyminiszter.
- 9 Meghatározó asszony.
- 11 Külügyminiszter is volt.
- 12 Ebben a cikkben jelent meg a kiegyezés alapja.
- 14 A fröccs egyik összetevőjének a feltalálója.
- 16 Meghatározza, hogy mennyi a részesedés a közös költségekből.
- 20 Egy sorban az utolsó volt. (Csak keresztnév kell.)
- 22 Az ellenzékhez köthető.
- 23 Valamit szögre akasztott.
- 24 Itt vér folyt.
- 25 Kormánypárt.

15. A feladat a magyar gazdaság történetéhez kapcsolódik.

10 pont

Igazak vagy hamisak az alábbi állítások?

Forrás: Kaposi Zoltán A modernizáció útján. A magyar gazdaság fejlődése a kiegyezéstől az első világháborúig Rubicon 2022/3-4

Állítás	Igaz	Hamis
Az 1880–es 1890-es években agrár – depresszió alakult ki nyugat- és közép Európában.		
A belső vámhatár eltörlése elősegítette a szabad tőke- és áruforgalmat Ausztria és Magyarország között.		
A korszak végén a hazai ipar fejlődése gyorsabb ütemű volt, mint a mezőgazdaságé.		
Tisza szabályozás miatt 486 km-rel rövidítették a folyó hosszát.		
Az iparszabadság bevezetése csak az osztrák vállalkozók magyarországi működését tette lehetővé.		
A korszakban az egy főre eső GDP nagyjából az európai átlagnak felelt meg.		
A századfordulóra Magyarország teljes mértékben utolérte a nyugat-európai országokat gazdasági fejlettségben.		
A cikk szerint a magyar állam csak passzív szerepet játszott a modernizációs folyamatokban		
A mezőgazdaság továbbra is meghatározó ágazat maradt a gazdaságban az iparfejlődés ellenére.		
A korszak végére több mint ötszörösével nőtt a balkáni országok felé a késztermék kivitel.		

16. A feladat Tisza Kálmán politikai szerepvállalásához kapcsolódik.

10 pont

A korszak kiemelkedő politikusa volt Tisza Kálmán. A Rubicon megadott cikke segítségével válaszoljatok a kérdésekre! (Kérdésenként 1 pont)

Forrás: Kozári Mónika: A generális Rubicon 2024/11

1) Bécsben milyen gúnynévvel csúfolták Tisza Kálmánt?

.....

2) Ki győzte meg az uralkodót, hogy nevezze ki Tisza Kálmánt miniszterelnöknek?

.....

3) Összesen hány fős volt Tisza-kormány?

4) Milyen tárcát töltött be Tisza a miniszterelnöki posztján kívül?

.....

- 5) 1867-től milyen miniszter volt még a miniszterelnök? Ezzel a gyakorlattal szakított Tisza.
.....
- 6) Mennyi államkölcsönt vett fel 1873-74-ben a kormány?
.....
- 7) Nevez meg kettő politikust, akik a legtöbbet vitáztak az ellenzék részéről Tisza Kálmánnal?
.....
- 8) Miért mondott le a kormány 1877. február 10-én?
.....
.....
- 9) Tisza szerint mi a Monarchia célja a Balkánon?
.....
.....
- 10) Milyen negatív jelző nem jellemezte Tisza kormányát, magát Tiszát és a minisztereit sem?
.....

17. A feladat Erzsébet királyné életéhez kapcsolódik.

10 pont

Állítsd időrendbe az alábbi eseményeket. Írd az eseményeket a táblázat megfelelő helyére. A legkorábbi eseménnyel kezd! Forrás: Niederhauser Emil: Erzsébet és a magyarok 2017/1

- A. Homoky a magyar nyelvre tanítja Erzsébetet.
- B. Erzsébet lerója kegyeletét Deák Ferenc ravatala előtt.
- C. Megszületett Mária Valéria gyermeke.
- D. Deák Ferenc elküldi dedikált portréját Erzsébet számára.
- E. Erzsébet otthagyja a Bismarckkal közös udvari ebédet.
- F. Mailáth János az osztrák és a magyar történelemre tanítja Erzsébetet.
- G. Erzsébet először találkozik Andrássy Gyulával.
- H. Erzsébet felveti Ferenc Józsefnek, hogy vegye meg a gödöllői Grassalkovich-kastélyt.
- I. Ferenc József – talán Erzsébet javaslatára – 48-as honvédek árváinak ad 100.000 Ft-ot.
- J. Erzsébet férje oldalán megjelent a magyar országgyűlés ülésén, amiről Mikszáth is beszámolt.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.